

کوتاه از جامعه

منشایوی نامطبوع تهران

خارج از پایتخت است

محمد رستگاری، معاون نظارت و پایش ادارهکل محیط زیست استان تهران گفت: در نهایت به این نتیجه رسیدیم که بوی نامطبوع از خارج تهران وارد شهر شده است و هم‌اکنون نیز در حال بررسی کانون‌های اطراف تهران هستیم تا دلیل اصلی بورامشخص کنیم.

رستگاری افزود: بوی نامطبوع در تهران با وزش باد از نواحی جنوبی شهر احساس شد و بلافاصله استاندان تهران دستور بررسی فوری این موضوع را صادر کرد. طبق بررسی‌ها و اندازه‌گیری‌هایی که تیم‌های کارشناسی از غرب تا شرق تهران انجام دادند هیچ کاذ خطرناک و آلاینده‌ای در سطح شهر مشاهده نشد و در گام بعدی کانون‌هایی که زمینه ایجاد این آلودگی‌ها را در سطح شهر تهران دارند، مورد بررسی قرار گرفتند. وی ادامه داد: طبق مطالعات عمیق تیم‌های کارشناسی و تخصصی به دستور استاندار تهران، ۲۷ نقطه تولید بو در مناطق جنوبی تهران به ویژه اطراف فرودگاه بین‌المللی امام (ره) شناسایی شد./ فارس

پرداخت کمک‌هزینه تحصیلی به۲۵۰۰ دانشجوی بهزیستی

وحد قیادی‌دانا، رئیس سازمان بهزیستی کشور گفت: ۲۵۰۰ نفر از مددجویان بهزیستی در دانشگاه‌های دولتی تحصیل می‌کنند که شهریه نمی‌دهند و کمک هزینه به آنها پرداخت خواهد شد.به گفته قیادی‌دانا از روز ۱۶ آذر که روز دانشجویست، به طور منظم کمک‌هزینه تحصیلی در هر ترم برای این دانشجویان پرداخت می‌شود که در مقاطع مختلف از ۴۰۰ هزار تومان تا دو میلیون تومان است. وی ادامه داد: در حال حاضر ۳۲ هزار و ۵۰۰ معلول در دانشگاه‌ها تحصیل می‌کنند. تحصیل در دانشگاه‌آزاد تا پایان مقطع کارشناسی‌ارشد باید به طور کامل رایگان باشد که البته ۸۰ درصد این مبلغ را بهزیستی پرداخت کرده و ۲۰ درصد باقی‌مانده را نیز دانشگاه‌آزاد تقبل می‌دند. در دانشگاه‌های پیام‌نور و علمی‌کارپردی نیز ۵۰ تا ۶۰درصد شهریه معلولان پرداخت می‌شود اما طبق قانون باید زمینه‌ای فراهم شود که تمامی دانشگاه‌ها تحت پوشش قرار گیرند و معلولان بتوانند در آنجابه طور رایگان تحصیل کنند./مهر

کتاب‌های درسی تا سال۱۴۰۰ تغییر نخواهد کرد

حجت‌الاسلام والمسلمین علی ذوعلم، رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی گفت: برای سال ۹۸ تغییراتی در کتب درسی نداشته‌ایم مگر اعمال یک سری اصلاحات جزئی. همچنین کتب درسی تا سال ۱۴۰۰ تغییر نخواهد کرد مگر این‌که طبق گفته وزیر آموزش و پرورش برای تحول تربیتی، یک سری حوزه‌های تربیتی شکل بگیرد و بخواهیم در راستای آن برنامه‌های درسی مبتنی بر مبانی نظریه تحول ایجاد کنیم که البته تا آن زمان ما تغییری در کتب درسی نخواهیم داشت./ایلنا

امکان ادامه تحصیل سربازان مهارت‌آموز در دانشگاه

سردار موسی کمالی، سخنگو و مشاور عالی قرارگاه مرکزی مهارت‌آموزی گفت: طبق قانون، مشمولان وظیفه حق ادامه تحصیل در حین خدمت سربازی را دارند و برای ادامه تحصیل اگر واجد شرایط باشند باید از خدمت منفک شوند و درس بخوانند و برگردند. کمالی افزود: با توجه به اهمیت که بحث مهارت‌آموزی و توانمندسازی کارکنان وظیفه دارد، توافق نامه‌ای با دو دانشگاه جامع علمی-کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه‌ای صورت گرفته که سربازان در حین خدمت بتوانند به صورت پودمان یا تک درس در رشته‌های فنی درس بخوانند.

وی ادامه داد: هم افرادی که کنکور داده‌اند و هم افرادی که کنکور نداده اند می توانند نسبت به علاقه‌ای که دارند در یکی از رشته‌های اعلام شده است ادامه تحصیل دهند.

تمامی رشته‌های فنی اعم از برق، مکانیک، خودرو، تاسیسات، مسائلی همانند آرایشگری، نجاری، خیاطی و غیره در این طرح وجود دارند./مهر

حدود پنج سال پیش «کوشکی» و «دلبر» به پارک پردیسان تهران منتقل شدند به این امید که پروژه تکثیر در اسارت موفقیت‌آمیز باشد اما این روزها مسؤولان از ناکام ماندن این پروژه می‌گویند

عکس:

ایرنا

آفتلواژناتا ۱۰روز آینده فروکش می‌کند

سعید نمکی، وزیر بهداشت و درمان گفت: در حال حاضر بیماری آفتلواژنآ قابل کنترل است و پیک این بیماری حدود هشت تا ده روز دیگر فروکش می‌کند. وی ادامه داد: از بین بیماران تنفسی بیش از ۴۰۰۰ نفر بستری شدند که آمار ابتلا و مرگ و میر را سخنگوی معاونت بهداشت هفتگی اعلام می‌کند.
بهترین راه‌های جلوگیری از انتقال بیماری این است که مردم آموزش ببینند و واکسن را برای گروه‌های پرخطر توصیه می‌کنیم./ ایسنا

امیدها برای تکثیر یوزآسیایی به کمتر از ۳درصد رسید

جدایی «کوشکی» از «دلبر»

با قطع امید از باردار شدن دلبر از سوی کوشکی قرار است از یوز نر دیگری استفاده شود

محمد حسین خودکار

جامعه

می‌زیست، اما امروزه قلمروی آن به نواحی شرقی ایران محدود شده و جمعیتش نیز به کمتر از ۵۰فرد کاهش یافته است.

دلبر سفر می‌کند

چند ماهی است خبر جدیدی از یوزپلنگ‌های پارک پردیسان به گوش نرسیده است، اما مسؤولان سازمان محیط‌زیست تاکید دارند نه فقط طرح تکثیر یوزپلنگ‌های آسیایی متوقف نشده، بلکه سازمان محیط زیست برنامه‌های تازه‌ای را نیز برای احیای نسل یوزپلنگ‌های آسیایی در راه دارد. برنامه‌هایی که شهاب‌الدین منتظمی، مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان محیط‌زیست در گفت‌وگو با جام‌جم جزئیات آن را تشریح می‌کند.

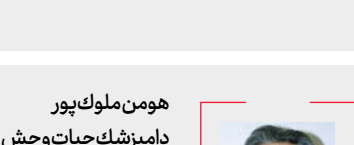
او در این زمینه اجرای

طرح تکثیر در شرایط نیمه‌طبیعی یا همان تکثیر

در نیمه‌اسارت را به عنوان مهم‌ترین اولویت سازمان محیط‌زیست برای احیای نسل یوزهای ایرانی معرفی می‌کند و می‌گوید: در این طرح قرار است ابتدا محدودده‌ای محصور با وسعت حداقل ۵۰۰۰ هکتار در

تکثیر یوز در مسیر اشتباه

طرح تکثیر یوزپلنگ ایرانی در اسارت از همان ابتدا نیز اشتباه به نظر می‌رسید. زیرا حتی اگر قرار بود این طرح نیز به نتیجه برسد و چند توله از «کوشکی» و «دلبر» متولد شود

و بعد از آن هم مجریان طرح بتوانند از فرزندان کوشکی و دلبر چند توله دیگر بگیرند، بازهم در شرایطی که بیشتر زیستگاه‌های طبیعی یوزپلنگ در سطح کشور تخریب شده، امکان این که بتوان نسل دوم یا سوم یوزهای متولد شده در اسارت را به طبیعت معرفی کرد، بسیار اندک است. زیرا وفق یافتن با طبیعت وحشی برای یوزپلنگی که در اسارتگاه به دنیا آمده و رشد کرده است، حتی در شرایطی که زیستگاه امنی برای او وجود داشته باش، بسیار دشوار خواهد بود، چه رسد به زیستگاه‌های ناامن موجود در طبیعت کشور ما. بنابراین به نظر می‌رسد حتی اگر توله‌ای از یوزهای محصور در پارک پردیسان به دنیا می‌آمد، آن توله به یک یوزپلنگ باغ وحشی تبدیل می‌شد که باید تا پایان عمر در اسارتگاه‌ها می‌ماند.

از سویی دیگر، باید توجه داشت که در بحث تکثیر در اسارت خصوص

راه‌اندازی دانشگاه «سالمندی» در کشور

محسن شتی، رئیس اداره سالمندان وزارت بهداشت گفت: دانشگاه سالمندی یکی از اقدامات در راستای ارتقای آموزش و سلامت سالمندان است. در دانشگاه‌های سالمندی که در برخی مناطق کشور مانند استان سیستان و بلوچستان به طور آزمایشی در حال راه‌اندازی است، محتوی دروس با رویکرد و سبک متفاوت توسط استادان بازنشسته دانشگاه ارائه می‌شود. وی ادامه داد: طبق آخرین بررسی‌های انجام شده هم‌اکنون حدود ۱۰ درصد جمعیت کشور سالمند است./ فارس

یکی از زیستگاه‌های طبیعی یوزپلنگ در کشور ایجاد شود. بعد از آن یک یوز نر و یک یوز ماده را به این محوطه وارد خواهیم کرد.

یوز ماده‌ای که سازمان محیط‌زیست برای اجرای طرح تکثیر در نیمه‌اسارت به سراغ دلبر آن می‌رود، در درجه اول همان دلبر خواهد بود که با وجود پایین آمدن احتمال بارداری آن، طبق گفته‌های منتظمی هنوز دامپزشکان به بارداری‌اش امید دارند. البته اکنون به جز دلبر، یوزپلنگ ماده دیگری نیز در اختیار سازمان محیط‌زیست قرار دارد. یوز جوانی به نام ایران که حدود سه سال پیش در حالی که توله بود، از قاچاقچیان حیات وحش کشف و به مرکز تحقیقات پارک پردیسان انتقال داده شد. یوزی که از آن به عنوان گزینه جایگزین برای استفاده در طرح نیمه‌اسارت در صورت باردار نشدن دلبر یاد می‌شود.

به جز تعیین یوز ماده، دو نکته مبهم دیگر نیز باید پیش از اجرای طرح تکثیر در نیمه‌اسارت مشخص شود. ابتدا هویت یوز نر و سپس محل اجرای این طرح. جالب اینجاست که مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان محیط‌زیست نیز در صحبت‌هایی که با ما دارد، سعی می‌کند اطلاعات دقیقی درباره آن به ما ندهد، ولی ما از لابه‌لای حرف‌های او این‌طور می‌فهمیم که احتمالاً طرح تکثیر در شرایط نیمه‌اسارت در همان پناهگاه جنجالی حیات وحش در دره‌انجیر استان یزد اجرا خواهد شد. جایی که اخیراً سازمان محیط‌زیست با وجود مخالفت شدید فعالان این عرصه مجوز اکتشاف معدن در آن را صادر کرده است و برخی فعالان محیط‌زیست معتقدند فنس کشی در آن منطقه دست این سازمان را برای صدور مجوز بهره‌برداری از معدن در این زیستگاه مهم یوز آسیایی باز خواهد گذاشت.

البته منتظمی زیر بار این مساله که لزوماً این طرح در همان زیستگاه انجام خواهد شد، نمی‌رود، اما تاکید می‌کند حفظ ژن دو یوز نر موجود در پناهگاه حیات وحش دره‌انجیر برای آنها بسیار مهم است و به همین دلیل این سازمان، «به احتمال زیاد» از این دو بری طرح تکثیر در نیمه‌اسارت استفاده خواهد کرد. این‌طور که مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان محیط‌زیست می‌گوید، اولویت اصلی سازمان متبوع او برای تکثیر یوزپلنگ ایرانی در شرایط نیمه‌اسارت، باردار شدن یوز ماده با روش جفتگیری طبیعی است. اما اگر این اتفاق نیفتد، مجریان این طرح به دنبال لقاح مصنوعی با استفاده از اسپرم دو یوز نر موجود در دره‌انجیر و تخمک دلبر با ایران خواهند رفت. کاری که پیش از این با اسپرم کوشکی نیز انجام شده، اما به نتیجه نرسیده است. اتفاقی

که منتظمی دلیل آن را پایین آمدن توان اسپرم کوشکی به دلیل بالا رفتن سن آن می‌داند و تاکید دارد امیدها برای این که این یوز نر بتواند نسل یوزپلنگ‌های آسیایی را نجات دهد، روز به روز کم‌رنگ‌تر می‌شود.

فقط ۳درصد

رد پای صحبت‌های دکتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان محیط‌زیست درباره برنامه‌های این سازمان برای تکثیر یوزپلنگ ایرانی در شرایط نیمه‌اسارت را می‌توان در گفته‌های پیش‌بین دیگر مسؤولان نیز پیدا کرد. مثلاً حمید ظهراهی نهمین سال گذشته در شرایطی که هنوز بر صدر معاونت محیط‌طبیعی سازمان محیط‌زیست تکیه داشت، گفته بود به دنبال این هستیم که با ایجاد یک محیط محصور بزرگ، جمعیت یوزپلنگ را به شکل نیمه‌طبیعی مدیریت کنیم و تعداد آنها را افزایش دهیم.» یا عیسی کلانتری در آبان ۹۶ یعنی ماه‌های اول ریاست بر سازمان محیط‌زیست گفته بود: یوز را در حالت وحش تکثیر کنید. یک منطقه ده هزار هکتاری یا حتی ۵۰۰۰ هکتاری اختصاص دهید تا یوزها تکثیر بشوند و بعد بازشان کنید تا در زیستگاه خود بروند.

البته از همان زمان، برخی کارشناسان محیط‌زیست همچون ایمان معماریان به مخالفت با این طرح پرداختند. او دلیل مخالفت آن روزهایش با طرح تکثیر در نیمه‌اسارت را این چنین بیان می‌کند: از همان زمان هم به دوستان گوشزد کردم از نظر علمی هیچ تضمینی نیست که تکثیر در نیمه‌اسارت احتمال موفقیت بیش‌تری از تکثیر در اسارت داشته باشد. چراکه شانس موفقیت طرح‌های تکثیر یوزپلنگ در درجه اول به تعداد یوزهای مورد استفاده در آن بستگی دارد، نه فراهم کردن محیط وسیع‌تر برای آنها. به‌طور مثال یوزپلنگ‌های آفریقایی در باغ وحش‌های بزرگ دنیا در شرایط اسارت به خوبی تولید مثل کرده‌اند، چراکه تعدادشان زیاد بوده و البته نسبت نرها به ماده‌ها نیز بیشتر بوده است.

این دامپزشک محیط‌زیست نیز پایین است چون در شرایط اسارت مجریان نسبت مدیریت بهتری دارند. شانس موفقیت نرسب به شرایط نیمه‌اسارت بیشتر خواهد بود. ضمن این که در شرایط اسارت یوزها به صورت دستی تغذیه می‌شود، اما در نیمه‌اسارت یوزها باید خودشان شکار کنند. کاری که همواره احتمال موفق نشدن در آن وجود دارد و به همین دلیل ممکن است یوزها در شرایط نیمه‌اسارت تلف شوند.

البته مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان محیط‌زیست نیز پایین بودن احتمال موفقیت برای طرح تکثیر در نیمه‌اسارت را می‌پذیرد و در این باره می‌گوید: فقط ۲ تا ۳ درصد امید موفقیت در این طرح وجود دارد. زیرا یوزپلنگ ایرانی گونه‌ای بسیار خاص با رفتاری بسیار منحصر به فرد است و یوزپلنگ‌هایی که ما اکنون در اختیار داریم نیز در شرایطی بسیار ویژه قرار دارند. ولی ما قصد داریم که حتی پایین‌ترین احتمالات موفقیت را در نظر بگیریم و براساس آن برنامه‌ریزی کنیم، تادر آینده خود را سرزنش نکنیم که چرا فرصت برای احیای نسل یوز ایرانی را از دست دادیم.

منتظمی همچنین می‌گوید که سازمان محیط‌زیست در صورت به نتیجه نرسیدن طرح در نیمه‌اسارت سراغ استفاده از رحم اجاره‌ای یوزهای آفریقایی خواهد رفت. طرحی که از نظر او، احتمال موفقیت در آن نیز بسیار پایین است، زیرا هیچ تجربه جهانی برای تکثیر انواع یوزپلنگ با استفاده از رحم‌های اجاره‌ای اتفاق نیفتاده است.

با این حال، براساس سیاست سازمان محیط‌زیست برای در نظر گرفتن همه احتمالات ممکن برای تکثیر یوزپلنگ، این سازمان در حال مذاکره با چند کشور آفریقایی است تا بتوانند یوز مناسب برای استفاده از رحم آن را وارد ایران کنند. کاری که به نظر می‌رسد آخرین تیر باقیمانده در ترکش مسؤولان محیط زیست کشور برای احیای نسل یوزپلنگ ایرانی با استفاده از روش‌های آزمایشگاهی باشد. روش‌هایی که البته هیچ‌کدام به اندازه حفظ زیستگاه‌های طبیعی یوز در گوشه و کنار کشورمان در نجات این گونه در معرض خطر انقراض موثر نخواهند بود.

زیستگاه‌هایی که در سال‌های اخیر با جاده‌کشی، معدن‌کاوی و دیگر پروژه‌های عمرانی به شدت تخریب شده است و با وجود این، هنوز سازمان محیط‌زیست به دنبال صدور مجوز اکتشاف و استخراج معدن در این زیستگاه‌هاست.